

COVID-19 Sürecinde Haksız Fiyat Artışlarına Karşı Reklam Kurulu Önemli Yaptırımlar Uyguladı

Dünya genelinde ve Türkiye’de Covid-19 salgınının artışa geçmesi ile birlikte tüketicilerin koruyucu maske, dezenfektan, temizlik ürünleri ve çeşitli gıda taleplerinde yüksek bir artış gerçekleşti. Bazı firmalar bu kriz döneminde, tüketiciler tarafından yüksek talep gören ve sağlık bakımından da önemli olan birtakım eşya, madde ve malzemelerin fiyatlarında yüksek artışlar gerçekleştirdi.

Reklam Kurulu; Mart 2020’de COVID-19 salgınının tüketiciler nezdinde yarattığı olumsuz etkiden faydalanmak suretiyle maske, dezenfektan, kolonya, ıslak mendil ve gıda fiyatlarını piyasa mekanizmasının normal işleyişi dışında, maliyetlerinin ötesinde haklı bir gerekçe olmaksızın, tüketicinin satın alma davranışını olumsuz etkileyecek şekilde ve mesleki özenin gereklerine aykırı şekilde artırarak satışa sunan toplam 198 firmaya 6502 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun ile Ticari Reklam ve Haksız Ticari Uygulamalar Yönetmeliği uyarınca bu fiillerin haksız ticari uygulama teşkil ettiği gerekçesiyle toplamda 10.090.060 TL idari para cezası ve anılan fiilleri durdurma cezası vermiştir.

6502 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun’un 62. maddesinde; mesleki özenin gereklerine uymayan ve ulaştığı ortalama tüketicinin ya da yöneldiği grubun ortalama üyesinin mal veya hizmete ilişkin ekonomik davranış biçimini önemli ölçüde bozan veya önemli ölçüde bozma ihtimali olan ticari uygulamalar haksız ticari uygulama olarak tanımlanmaktadır. Bu kapsamda tüketiciye yönelik haksız ticari uygulamalar yasaktır. Ticari Reklam ve Haksız Ticari Uygulamalar Yönetmeliği’nin Haksız Ticari Uygulama Olarak Kabul Edilen Örnek Uygulamalar başlıklı ekinde haksız ticari uygulama sayılan birtakım fiiller sınırlı olmamak kaydıyla ve örneksene yoluyla sayılmıştır. Buna göre girdi maliyeti ve döviz kuru artışı gibi fiyat değişimlerinden etkilenmemesine rağmen bu durumlardan etkileniyormuş gibi hareket ederek tüketiciye sunulan mal veya hizmetin satış fiyatında haklı bir gerekçe olmaksızın artış yapmak haksız ticari uygulama olarak kabul edilen başlıca fiillerdendir.

Gerçekten de tüketicilerin salgın ile bireysel mücadele kaygısıyla maske, kolonya, dezenfektan, gıda maddelerine yönelik yoğun taleplerine karşılık satıcıların fiyatları maliyetlerin ötesinde haksız bir şekilde arttırma yoluna gitmeleri ürün fiyatlarının yükselmesine ve temel ihtiyaç haline gelen bu ürünlerin temininin ileride zorlaşmasına ya da aşırı pahalı hale gelmesine neden olabilecektir. Sonuç olarak bu durum piyasanın normal işleyişini bozabilecek ve haksız fiyat artışı gerçekleştiren satıcılar yukarıda yer verilen ürün

gruplarının gerek arz zinciri güvenliğini gerekse fiyatlarını olumsuz bir biçimde etkileyebilecektir. Bu gibi piyasa bozucu uygulamalar genel olarak Ticari Reklam ve Haksız Ticari Uygulamalar Yönetmeliği kapsamında haksız ticari uygulama olarak sayılmaktadır ve Covid-19 sürecinde Reklam Kurulu tarafından bu fiillere karşı uygulanan idari yaptırımlar tüketicinin korunması bakımından önemli önlemlerdir.